

Motion till riksdagen

2011/12:Sf271

av Lars Ohly m.fl. (V)

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa sjukpenningens borte gräns så att den försäkrades rätt till sjukpenning fortsätter att gälla så länge hon eller han inte har återfått arbetsförmågan.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Anslagsför- ändring (tkr)
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	22 619 000	+1 710 000
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	54 325 183	+1 700 000
1:6	Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	1 000 000	-1 000 000
1:7	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 441 500	+5 000
2:1	Försäkringskassan	7 632 474	+125 000
Summa för utgiftsområdet		88 018 157	+2 540 000

Sammanfattning

Vänsterpartiet vill avskaffa sjukpenningens borte tidsgräns och ersätta den med rättigheter till stöd. Man ska lämna sjukförsäkringen när man har tillräcklig arbetsförmåga, inte på grund av att ett visst antal dagar har förflutit. Vidare vill vi ändra arbetsförmågeprövningen vid 180 dagar precis så som riksdagen har beslutat bör göras men som regeringen underlåter att genomföra.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet accepterar inte regeringen syn att återgång till arbete påskyndas om man sänker sjuka människors ersättning och vi höjer därför sjukpenningen så att den är 80 procent även efter ett års sjukskrivning. Vi höjer även sjukpenningnivån genom att avskaffa den beräkningsgrund som i dag innebär att inte hela den sjukpenninggrundande inkomsten tas med när sjukpenningens storlek fastställs. Sjukförsäkringens tak höjs till 8 prisbasbelopp 2012 och sedan till 9 prisbasbelopp 2014.

För personer med sjuk- och aktivitetsersättning höjer vi bostadstillägget med 170 kronor i månaden och ersättningsnivån till 67 procent.

Vi höjer Försäkringskassans anslag för att möta tidigare besparingskrav och rädda servicekontoren. Vi avsätter även medel för att införa ett rehabiliteringsregister.

Regeringens skälighetsprövning otillräcklig

Efter den massiva kritiken mot utförsäkringarna föreslår regeringen nu i budgetpropositionen att en skälighetsprövning införs vid sjukpenningens borte tidsgräns. Detta är emellertid helt otillräckligt. Vi anser att ingen ska tvingas lämna sjukförsäkringen enbart för att en administrativ tidsgräns har passerats – det avgörande bör naturligtvis vara om man har tillräcklig arbetsförmåga eller ej. Regeringens förslag till prövning innebär att ännu ett svårtolkat undantag införs för att lappa och laga i ett system med grundläggande brister. För att lösa dessa problem är det nödvändigt att avskaffa den borte tidsgränsen och låta arbetslivsintroduktionen vara en rättighet när alla möjligheter att återgå till den ursprungliga arbetsplatsen är uttömda. Man ska kunna delta i arbetslivsintroduktion med bibehållen sjukpenning, givet att man inte har återfått arbetsförmågan. Detta utvecklar i vår sjukförsäkringsmotion 2011/12:V540.

Med anledning av det ovan anförda bör sjukpenningens borte tidsgräns avskaffas så att rätten att uppbära sjukpenning fortsätter gälla så länge den försäkrade inte har återfått arbetsförmågan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Anslag 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Vi föreslår att 550-dagarsgränsen avskaffas och ersätts med en rättighet för individen så att hon eller han senast vid denna tidsgräns får tillgång till arbetslivsintroduktionen. Så länge han eller hon inte har återfått arbetsförmågan ska den försäkrade fortfarande uppbära sjukpenning. En försäkrad som deltar i arbetslivsintroduktionen på Arbetsförmedlingen behåller under denna tid sin sjukpenning, förutsatt att han eller hon inte återfått sin arbetsförmåga.

Fel! Okänt namn på

Vi budgeterar även för den ändring av arbetsförmågeprövningen som i dag sker efter 180 dagar. Istället för att prövas mot ”den reguljära arbetsmarknaden” ska detta från och med senast 1 januari 2012 ske mot ”normalt förekommande arbeten”. Detta för att komma ifrån prövningen mot fiktiva arbeten och för att förstärka rättssäkerheten. Enligt den extrainkallade riksdagens tillkännagivande ska regeringen återkomma med ett sådant förslag med ikraftträdande senast 1 januari 2012, något som inte har skett.

För att sjukförsäkringen ska ge en bra ersättning för den inkomst man förlorar när man blir sjuk och för att den ska omfatta många vill vi höja ersättningsnivåerna och inkomsttaket. Den sänkning som förutom i vissa undantagsfall sker av sjukpenningen efter ett år, från 80 procent till 75 procent, ska avskaffas så att ersättningen är 80 procent hela sjukpenningperioden.

Vi vill ytterligare höja sjukpenningen genom att ändra beräkningen av ersättningsnivån så att den utgår från hela den sjukpenninggrundade inkomsten. Det gör vi genom att avskaffa den så kallade särskilda beräkningsgrunden. Beräkningsgrunden innebär i dag att det som påstås vara 80 procents ersättning i själva verket enbart är 77,6 procent och det som påstås vara 75 procent enbart är 72,75 procent.

Regeringen har även sänkt sjukförsäkringens tak så att gruppen som inte får ersättning för hela sin inkomst har vuxit. Att hela fyra av tio löntagare i dag befinner sig över taket minskar intresset av att det är hög kvalitet på försäkringen och gynnar framväxten av privata försäkringar. Vi vill därför höja taket stegvis så att det höjs till 8 prisbasbelopp år 2012 och till 9 prisbasbelopp år 2014.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 1:1 med 1 710 miljoner kronor år 2012 jämfört med regeringens förslag.

Anslag 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Personer med sjuk- eller aktivitetsersättning har många gånger en ekonomiskt mycket svår situation och är i stort behov av förbättringar. Att som regeringen då inte låta denna grupp omfattas av höjningen av bostadstillägget är orimligt. Vi avsätter därför 200 miljoner kronor för att bostadstillägget ska höjas med 170 kronor för personer med sjuk- och aktivitetsersättning enligt samma modell som regeringen i budgetpropositionen föreslår ska gälla för ålderspensionärer.

Vi vill även att ersättningsnivån i sjuk- och aktivitetsersättning höjs från dagens 64 procent till 67 procent. För detta avsätter vi 1 500 miljoner, vilket motsvarar 900 miljoner kronor efter reglering mot kommuner och ålderspensionssystem.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslag 1:2 med 1 700 miljoner kronor 2012 jämfört med regeringens förslag.

Fel! Okänt namn

Anslag 1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård

Regeringen avsätter 1 000 miljoner kronor per år 2012–2015 som bonus till landsting som bidrar till ett minskat ohälsotal. Vi vänder oss emot denna ordning av principiella skäl. Det är behov som ska styra sjukvårdens arbete, inte ett system som håller de sjuka borta från sjukvården och försvårar människors möjligheter att återhämta sig och tillfriskna. Med anledning av detta minskar vi anslaget för Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvården med 1 000 miljoner kronor per år 2012–2014. Jämfört med regeringens budget innehåller Vänsterpartiets budgetalternativ som helhet betydligt mer resurser till kommuner och landsting så att vård och rehabilitering kan förbättras och mer personal kan anställas där behoven är som störst.

Anslag 1:7 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

Regeringens så kallade rehabiliteringsgaranti har enligt utvärdering inte gett den avsedda effekten. För att bygga upp kunskapen om rehabiliteringens effekter vill vi införa ett rehabiliteringsregister och avsätter 5 miljoner kronor 2012 för uppbyggnad av detta.

Anslag 2:1 Försäkringskassan

Regeringens aviserade besparingar på Försäkringskassan innebar en plan från Försäkringskassans ledning att lägga ned sin verksamhet på de lokala servicekontoren. Vänsterpartiet har drivit på för att behålla servicekontoren och var med om att ta fram det förslag som riksdagen antog och som ledde till att regeringen tillfälligt stoppat dessa planer. Detta innebär dock inte att situationen är löst. Vi höjer Försäkringskassans anslag så att servicekontoren räddas och ger även verksamheten i övrigt ökade medel, en höjning på sammanlagt 125 miljoner kronor år 2012, 125 miljoner kronor år 2013 och 215 miljoner kronor år 2014.

Stockholm den 4 oktober 2011

Lars Ohly (V)

Ulla Andersson (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Hans Linde (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)